

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **O. S.**, zastoupeného advokátem JUDr. Zdeňkem Vaňátkem se sídlem Riegrova 336/5, Brandýs nad Labem, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, odbor školství, mládeže a sportu, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, vedené u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 9 Ca 227/2004, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2003 čj. 14776/2003/ŠKO, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2006 č. j. 9 Ca 227/2004 - 44,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2006 č. j. 9 Ca 227/2004 - 44 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2006 č. j. 9 Ca 227/2004 - 44, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2003 čj. 14776/2003/ŠKO a rozhodnuto o nákladech řízení.

Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že rozhodnutím ze dne 24. 6. 2003 nevyhověla ředitelka Střední průmyslové školy stavební Mělník žádosti žalobce o povolení opakování třetího ročníku této školy. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo shora uvedeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je z přezkoumání soudem vyloučeno. Soud odkázal na ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z něhož je nutno dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu tohoto ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Ust. § 70 písm. a) s. ř. s. stanoví, že ze soudního přezkoumání

jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jež nejsou rozhodnutími. Právě takovým úkonem je rozhodnutí žalovaného, jímž žalobce nemohl být zkrácen na svých právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo.

Soud vyšel z ust. § 3 odst. 2 písm. l) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, a z ust. § 6 odst. 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách, podle něhož žákovi, který splnil povinnou školní docházku, může ředitel střední školy povolit opakování ročníku. Z této dikce plyne, že na povolení opakování ročníku nemá žák právní nárok. Je tedy věcí volné úvahy ředitele školy, zda žáku, který na konci druhého pololetí neprospěl a nemůže proto postoupit do vyššího ročníku, povolí opakování ročníku. Zákon ani podzákonná právní norma diskreční pravomoc ředitele školy neomezují, ani nestanoví, k jakým skutečnostem by měl ředitel školy při rozhodování o žádosti žáka o povolení opakování ročníku přihlížet.

Vzhledem k tomu, že žádný závazný právní předpis nepřiznává žalobci právo na vyhovění jeho žádosti o opakování ročníku, nemohl být žalobce vydáním napadeného rozhodnutí zkrácen na svých právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo. Jelikož zde není právní nárok na vyhovění žádosti o opakování ročníku, není zde ani subjektivní právo žadatele, aby jeho žádosti bylo vyhověno. Městský soud v Praze proto žalobu odmítl jako nepřijatelnou podle ust. § 46 písm. d) ve spojení s ust. § 68 písm. e) s. ř. s.

Žalobce v kasační stížnosti uvedl, že podle jeho názoru není pravda, že nebylo porušeno žádné jeho právo. Postupem ředitelky školy a žalovaného bylo vážně porušeno žalobcovo právo na vzdělání, protože nebylo vyhověno jeho žádosti o opakování ročníku, což se prakticky rovnalo vyloučení ze školy, a to z důvodů, které nebyly řádně vysvětleny. Žalovaný tak prakticky velmi ohrozil možnost dalšího vzdělání žalobce, neboť důvod, proč žalovaný neumožnil žalobci opakování ročníku, žalobce při jednání o přijetí na případné další školy značně poškodil.

Žalobce si je vědom toho, že ředitel školy sice nemá žádnou zákonem stanovenou povinnost umožnit žalobci opakování ročníku a záleží pouze na jeho uvážení, zda opakování povolí a že tudíž žádný přímý nárok na opakování ročníku žalobci nevznikl. Žalobce je však přesvědčen, že výklad, který použil Městský soud v Praze v napadeném usnesení, nelze přijmout.

Žalobce je toho názoru, že ve všech obdobných případech má být kladen důraz především na stabilitu ve školství a jistotu při celém procesu vzdělávání studentů na konkrétních, jednotlivých školách. Žalobce je přesvědčen, že při svém rozhodování v předcházejícím řízení soud nesprávně posoudil právní otázku věci, nepostupoval v souladu se smyslem zákona a nezohlednil všechny specifické okolnosti případu žalobce, ač tak učinit měl a mohl. Zamítnutí žádosti o opakování ročníku bylo více než přísným posouzením žalobcova případu, a to i s ohledem na to, že mu mohlo velmi zásadním způsobem znemožnit další přístup ke vzdělání.

Žalobce navrhl, aby rozsudek (správně usnesení) Městského soudu v Praze byl zrušen z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyvracel její důvody a navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost takto:

Podle ust. § 3 odst. 2 písm. l) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ředitel školy rozhoduje o žádosti žáka ke změně studijního nebo učebního oboru a opakování ročníku po splnění povinné školní docházky. Toto ustanovení je systematicky zařazeno v části druhé zákona, která je nazvána *Výkon státní správy ve školství*. Ředitel školy rozhoduje o právech a povinnostech žáka, tedy o tom, zda mu povolí opakování ročníku, proti jeho rozhodnutí je přípustné odvolání a na toto řízení se vztahuje správní řád. Podle názoru

Nejvyššího správního soudu se tedy jedná a rozhodnutí v oblasti veřejné správy ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.

Podle ust. § 6 odst. 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách, žákovi, který splnil povinnou školní docházku, může ředitel střední školy povolit opakování ročníku.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s Městským soudem v Praze v tom, že zákon ani právní předpis nestanoví řediteli školy, k jakým skutečnostem by měl při rozhodování o žádosti žáka o opakování ročníku přihlížet, takže diskreční pravomoc ředitele školy není omezena. Neshoduje se však s Městským soudem v Praze v tom, že by tato právní úprava měla mít za následek odmítnutí žaloby „vzhledem k tomu, že žádný závazný právní předpis nepřiznává žalobci právo na vyhovění jeho žádosti o opakování ročníku, nemohl být žalobce vydáním napadeného rozhodnutí zkrácen na svých právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo...napadené rozhodnutí tudíž nelze považovat ze rozhodnutí, které by zakládalo žalobní legitimaci ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s....“.

Judikatura Nejvyššího správního soudu se otázkou soudního přezkumu správních rozhodnutí, která jsou založena na správním uvážení, již několikrát zabývala. V rozsudku tohoto soudu ze dne 30. 11. 2004 č. j. 3 As 24/2004 - 79 (č. 739/2006 – bod II.- Sb. NSS) je uvedeno: *I když správní orgán rozhoduje na základě absolutně volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nerybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy a elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonost takového rozhodnutí může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) nebo může být způsobena jiným porušením procesních předpisů. Účastníci jsou tím limitováni při formulaci žalobních bodů správní žaloby, nikoli však vyloučení ze soudní ochrany.*

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 3. 2005 č. j. 6 A 25/2002 - 42 (č. 906/2006 – bod IV. – Sb. NSS) posunul chápání pojmu správního uvážení, když uvedl: *Absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.*

Městský soud v Praze vyšel z odlišného právního názoru a proto Nejvyšší správní soud jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení Městský soud v Praze, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku, věc projedná v rámci uplatněných žalobních bodů.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2008

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu